QORTI ĊIVILI
(SEZZJONI FAMILJA)

ONOR.IMHALLEF

JACQUELINE PADOVANI GRIMA LL.D., LL.M. (IMLI)

Illum 17 t'April 2024

Rik. Gur. Nru.: 218/2018 JPG

Kawza Nru: 20

CZ

Vs

ZC

Il-Qorti:

Rat ir-rikors promotur tal-attrici datat 10 t'Awwissu 2018 a fol 1 et seqq. li jaqra hekk:

Dikjarazzjoni dwar l-oggett tal-kawza

1. Illi l-kontendenti zzewgu fit-30 ta' Marzu 1986, hekk kif jirrizulta mill-Att taz-Zwieg hawn anness u mmarkat bhala ***Dok. CZ 1****;*

2. Illi miz-zwieg twieled tifel, li huwa maggorenni u ghandu iktar minn tlieta w ghoxrin (23) sena.

Raguni tat-Talba

3. Illi l-konvenut irrenda l-hajja matrimonjali ta' bejn il-kontendenti mpossibbli, stante illi l-istess konvenut huwa hati ta' eccessi, mohqrija, sevizzi, theddid u offizi

gravi da parti tieghu fil-konfront ta' l-istess rikorrenti, u ghalhekk iz-zwieg tkisser irrimedjabbilment b'tort uniku ta' l-istess konvenut;

*4. Illi l-kontendenti gew debitament awtorizzati sabiex jipprocedu bl-istanti permezz tad-Digriet appositu ta' dina l-Onorabbli Qorti (***Dok. CZ 2***);*

<u>Talba</u>

Ghaldaqstant, ghar-ragunijiet fuq premessi, l-esponenti titlob lil dina l-Onorabbli Qorti:-

1. ***TIDDIKJARA*** *u* ***TIPPRONUNZJA*** *s-separazzjoni personali bejn il-kontendenti u dana minhabba tortijiet unikament u esklussivament imputabbli lill-konvenut kif fuq spjegat u* ***TAWTORIZZA*** *lill-esponenti tghix separatament minn ma' l-intimat;*

2. ***TILLIKWIDA*** *ammont adegwat ta' manteniment ghaliha filwaqt li* ***TORDNA U TIKKUNDANNA*** *lill-istess konvenut sabiex ihallas lir-rikorrenti dik ir-retta alimentarja hekk likwidata u* ***TORDNA*** *illi dawn l-alimenti jigu mnaqqsa direttament mis-salarju tieghu mill-impjieg jew xoghol jew kull dhul iehor li huwa ghandu jew jista' jkollu; u* ***TIPPROVDI*** *dwar il-modalitajiet ta' kif l-istess manteniment ghandu jigi rivedut kull sena;*

3. ***TIDDIKJARA*** *li l-konvenut iddekada minn kwalsiasi dritt li jitlob jew jippercepixxi manteniment minghand l-attrici;*

4. ***TAPPLIKA*** *kontra l-konvenut l-effetti in toto jew in parte tal-artikoli 48, 51, 52 tal-Kap. 16 tal-Ligijiet ta' Malta sa fejn applikabbli, inkluza izda mhux biss l-komminazzjoni li tilef kull dritt li jiret mill-attrici.*

5. ***IXXOLJI*** *u* ***TILLIKWIDA*** *l-komunjoni tal-akkwisti ezistenti bejn il-kontendenti u taqsamha f'zewg porzjonijiet mhux necessarjament ugwali u* ***TASSENJA*** *porzjon lill-esponenti u porzjon lill-konvenut ope sententiam, u jekk okkorrendo jkun il-kaz tinnomina nutar sabiex jircievi l-att relattiv li fih jigu inkorporati l-effetti kollha ta'*

kull eventwali sentenza u kuraturi sabiex jirraprezentaw lill-eventwali kontumaci fuq l-istess att.

6. ***TASSENJA*** *lill-konvenut id-djun li setghu saru matul iz-zwieg.*

7. ***TIKKUNDANNA*** *lill-konvenut sabiex jirrestitwixxi lill-attrici fi zmien qasir u perentorju li ghandu jigi lilu prefiss minn din il-Qorti l-beni jew krediti kollha dotali u/jew parafernali li jirrizultaw waqt it-trattazzjoni tal-kawza, u/jew jittiehed kont tal-valur taghhom fil-likwidazzjoni u apporzjonament tal-komunjoni tal-akkwisti fuq imsemmija,okkorrendo b'opera ta' periti nominandi, liema valur ghandu jitnaqqas mis-sehem spettanti lilu favur l-attrici fil-likwidazzjoni u divizjoni tal-komunjoni tal-akkwisti fuq imsemmija.*

8. ***TAWTORIZZA*** *lill-esponenti tirriverti ghal kunjom xbubitha u cioe' 'C'.*

BL-ISPEJJEZ *u bil-konvenut minn issa ingunt ghas-subizzjoni.*

Rat ir-Risposta Guramentata datata 4 ta' Novembru 2019 a fol 50 et seq li taqra:

1. *Illi l-esponent jikkonferma dak premess fir-rikors promotur fil-punti wiehed (1) u punt numru (2);*
2. *Illi l-esponent ma jaqbilx mat-tielet (3) premessa hekk kif sottomessa ghax fil-fatt kienet ir-rikorrenti li rrendiet il-hajja matrimonjali bejn il-kontendenti impossibbli stante li l-istess konvenuta hija hatja ta' eccessi, mohrqija, sevizzi, adulterju, theddid u offizi gravi da parti taghha fil-konfront tal-istess konvenut, u ghalhekk iz-zwieg tkisser irrimedjabilment b'tort uniku tal-istess rikorrenti;*
3. *L-esponent jaqbel mal-ewwel talba fis-sens illi tigi pronunzjata s-separazzjoni personali bejn il-kontendenti u li l-partijiet jigu awtorizzati jghixu separatament minn xulxin; izda illi s-separazzjoni kienet tort unikament u esklussivament imputabbli lir-rikorrenti kif spjegat hawn qabel;*
4. *Ma Hemmx qbil rigward it-tieni talba ghaliex ir-rikorrenti iddekadiet u ghaldaqstant l-imsemmija talba ghandha tigi michuda;*
5. *It-tielet talba ma tissussistix ghax kienet ir-rikorrenti iddekadiet;*

6. *Ir-raba' talba ma tissustix fil-konfront tal-esponent u se mai tissusisti kontra r-rikorrenti;*
7. *Ma hemmx oggezzjoni rigward il-hames talba;*
8. *Id-djun li saru saru mir-rikorrenti u mhux kif qed tallega r-rikorrenti u dak kif ser jigi ppruvat fil-kawza;*
9. *Is-seba' talba ma tissussistix kif se jigi ppruvat fil-kawza;*
10. *Ma hemmx oggezzjoni dwar it-tmien talba;*

Rat illi minkejja dikjarazzjoni ta' kontumacja fis-16 ta' Jannar 2019 a fol 18, din il-Qorti rat illi l-kontumacja tal-intimat giet gustifikata in forza ta' decizjoni taghha datata 16 ta' Ottubru 2019;

Semghet x-xhieda bil-gurament;

Rat id-dokumenti ezebiti, l-atti kollha tal-kaz;

Semghat it-trattazzjoni tal-avukati difensuri tal-partijiet;

Ikkonsidrat:

PC 228 Geynor Farrugia, stazzjonat L-Ghassa ta' Rahal Gdid, prodotta nhar is-16 ta' Jannar 2019 (vide fol 20 et seq) u spjega illi fis-6 ta' April 2017, l-attrici li kienet akkumpanjata minn Rita Bonello, il-Haddiema Socjali taghha, ghamlu rapport gewwa l-Ghassa, rigward theddid da parti tal-intimat fuq l-attrici. Maghhom kien hemm ukoll ic-CEP ta' St. Jeanne Antide Foundation, Eleonora Macelli. Ix-xhud spjega illi r-rapport taghhom kien fis-sens li sar theddid tramite mobile u telefonati fuq l-attrici u kif ukoll fuq il-Haddiema Socjali li giet mhedda li l-intimat kien ser jsibha, jattakka kemm lill-attrici kif ukoll lill-Haddiema Socjali. Zied illi fost it-theddid, gie indikat illi lil Haddiema Socjali kien ser "iqattaha bicciet". (Vide Dok GF1)

Ix-xhud ikkonferma illi kienu inbdew proceduri quddiem il-Qorti tal-Magistrati u li kien ghadhom *sub judice.*

Rita Bonello, il-Haddiema Socjali tal-attrici, u Manager ma' Dar Hosea, prodotta nhar is- 16 ta' Jannar 2019, spjegat illi saret taf lill-attrici tramite "Outreach" u li l-attrici eventwalment bdiet tattendi id-"Drop In Centre" f' Dar Hosea, circa sentejn u nofs qabel. Ix-xhud xehdet illi minkejja li hi marret l-Indja, qatt ma rat faqar daqs dak

li kienet qieghda tghix fih l-attrici, b'dana illi l-attrici ma kienx ikollha x'tiekol, kellha nuqqas ta' igene ghaliex fid-dar ma kienx hemm provvista tal-ilma u dawl waqt li t-toilet kien imkisser. Ix-xhud rrilevat illi l-attrici kellha dar iz-Zurrieq jew Hal Safi, u din kienet id-dar matrimonjali. Spjegat illi meta hi marret id-dar tal-partijiet, l-intimat ma kienx ghadu jghix hemm u kien mar jghix m'ommu. Illi l-kunjata kienet tghaddi xi flus lil iben l-attrici, b'dana illi il-kunjata kienet imbaghad titlobhom lura lill-attrici u **minkejja li l-attrici kienet dejjem isserviha (lill-kunjata), kienet dejjem tispicca li ghandha ttiha l-flus.**

Ix-xhud tkellmet mal-intimat meta kien cemplilha Dar Hosea fuq il-land line taghhom, u kien **heddidha li ha jqattaha' bicciet bicciet u li ha jaghmilha bomba**. Illi minn hemm kienet marret taghmel rapport gewwa l-ghassa ta' Rahal Gdid flimkien mas-CEO Nora Macelli. Ziedet illi darba fuq program televizi, l-intimat ddikjara li ta' Dar Hosea huma nisa ommosesswali u ghalhekk jilqghu lin-nies.

Spjegat illi heddidha ghaliex huma kienu qed jiehdu hsieb anke l-apparenza tal-attrici u jghinuha tigi ' l quddiem u beda jghir. Illum il-gurnata bl-ghajnuna mghotija, l-attrici ghandha full-time job, ghandha residenza ghaliha u miexja l-quddiem.

L-attrici xehdet permezz ta' affidavit (vide fol 32 et seq) u spjegat illi hi u zewgha zzewwgu tnejn u tletin (32) sena ilu, ftit gimghat wara li iltaqghu u dan minkejja li l-genituri taghha ma kellhomx pjacir bl-intimat. Illi minkejja dan kollu hi kienet harbet ma' zewgha, u marru jghixu l-Belt f'post li kien jappartjeni lil omm l-intimat.

Sakemm kienu jghixu l-Belt, zewgha ma riedx jahdem u kien beda jgieghlha tipprostitwixxi ruhha u jghix fuq il-qliegh taghha. Minkejja li hi ma riditx, l-intimat kien isawwatha, u jaghmel minn kollox biex hi kellha taqbad din it-triq, kif filfatt gara. Il-qliegh kollu kien igieghla tghaddih lilu. Illi f'dan il-perjodu l-intimat kien qabad il-vizzju tad-Droga u l-attrici kienet tiehdu ghall-kura d-detox.

Wara xi zmien marru jghixu Hal Safi, fejn kienu qieghdin jikru residenza, u tramite xi zijiet u kien hawn li ommha saret taf bix-xoghol ta' prostituzzjoni li kienet qieghda taghmel. Fl-istess zmien inqabdet tqila b' binha TZ li llum ghandu tletin (30) sena. Wara li twieled binha, zewgha baqa' jinsisti li hi tipprostitwixxi ruhha u qatt ma kellha ghazla hlief li tissubixxi. Sentejn ilu, infirdet ghal kollox minn ma' zewgha, u telqet

mid-dar ta' Hal Safi, u sabet l-ghajnuna ta' Rita Bonello u haddiema ohra ta' Dar Hosea. Illum qieghda fuq kura ghad-dipressjoni, u isegwiha Dr Vella Baldacchino, b'dana illi l-qaghda ta'sahhitha hi dik li hi minhabba dak kollu li ghaddiet minnu matul dawn is-snin kollha minhabba zewgha. Minkejja li infirdu, zewgha xorta baqa' jigri warajha, u kien iccempel Dar Hosea jhedded, u jghajjar anke lil haddiema. Dwar l-incident tas- 6 ta' April 2017, zewgha kien tressaq quddiem il-Magistrat Aaron Bugeja, izda ghad m'hemmx sentenza. Zewgha kien icempel ukoll ghand omm l-attrici jhedded l-ommha.

Spjegat illi m'hemm l-ebda assi bejnithom, peress li dejjem ghexu f'djar bil-kera. Ziedet illi fiz-zwieg ma nxtrat l-ebda propjeta.

Jeffrey D'Ugo prodott nhar is-16 ta' April 2019 (vide fol 18 et seq) spjega illi hu wiehed mill-volontiera fi hdan il-Parocca ta' San Giljan, u kien akkompanja lill-intimat gewwa l-ufficju tal-Legal Aid il-Belt Valletta. Spjega illi peress li l-intimat ghamli ma setghax imur wahdu, u ghalhekk intalab biex jakkumpanjah. Ix-xhud ikkonferma illi dan kien fis-16 ta' Jannar, fl-ghaxra ta' filghodu.

Gertrude Scerri, in rapprezentanza tal-Isptar Mater Dei, prodotta nhar is-16 ta' April 2019 (vide fol 24 et seq) esebiet il-file mediku tal-intimat (Vide dok MD 1)

Martina Spiteri, Haddiema Socjali, mal-Agenzija Sapport, prodotta nhar l-24 ta' Gunju 2019, (vide fol 25 et seq) spjegat illi hi bdiet tahdem mal-intimat mit-30 ta' Lulju 2018, u filwaqt li bdiet tghinu fejn jidhlu applikazzjonijiet mal-Community Chest Fund, kien dejjem issemilha li ghandu problemi biex jattendi ghall-kawzi fil-Qrati, u li qatt ma kellu avukat jassistih minhabba problemi finanzjarji. Illi minn hemm ix-xhud kienet ghamlet kuntatt mal-Legal Aid Office biex tara huwiex eligibbli ghas-servizz, u ghenet lill-intimat jaghmel kuntatt mal-imsemmi ufficju.

Xehdet illi l-Agenzija kienet ilha tircievi referrals fuq il-familja tal-intimat mis-sena 2011. Ix-xhud ikkonfermat illi hi kienet ikkorispondiet mal-Legal Aid Office, u kkonfermat l-email mibghuta minnha in atti a fol 52 datata 26 ta' Novembru 2018. Ghall-ewwel appuntament, kienet irrangat biex l-intimat jigi assistit minn volontier biex iwasslu sal-Qorti minhabba l-visual impairment tal-intimat ma setghax jitla' wahdu. Ix-xhud spjegat illi l-intimat talab li l-assistenza biss fejn jidhlu seduti tal-Qorti.

In ***kontro-ezami,*** ix-xhud indikat illi ma tiftakarx ezattament x'dokumenti kienet baghet mal-email datat 26 ta' Novembru 2018. Ikkonfermat illi l-intimat kien qalilha li kien hemm kawza ta'separazzjoni ghaddejja, u li l-intimat kien ghaddielha xi dokumenti li kien jindika illi kien hemm kawza ta'separazzjoni pendenti. Muriha l-ewwel faccata tal-process, ix-xhud ikkonfermat illi dan kien dak id-dokument li ghamlet referenza ghalih.

Sostniet illi l-intimat minn dejjem kien infurmaha illi kellu kawza ta'separazzjoni u li hu ma kellux minn jassistih fil-kawza, u apparti din il-kawza kellu kawzi ohrajn il-Qorti pero' qatt ma kien specifiku. Meta cemplet il-Legal Aid, hi kienet indikatilhom illi l-intimat ghandu xi affarijiet il-Qorti u finanzjarjment ma jistax ihallas avukat biex jassistih. Illi wara li kellu l-ewwel laqgha kienu infurmawha illi l-intimat kellu biss kawza ta' separazzjoni. Illi d-dewmin bejn meta inbaghtet l-email, u l-ewwel laqgha, kien minhabba logistika da parti taghha sakemm sabet volontier li jilta' mal-intimat.

Saviour Theuma in rapprezentanza tal-Dipartiment tas-Sigurta Socjali prodott nhar il-11 ta' Mejju 2021, esebixxa dokumentazzjoni relattiva ghal beneficcji percepiti mill-intimat (Vide Dok ST1) mis-sena 1992. Zied illi bejn Gunju tas-sena 1996 u Gunju tas-sena 1998 ma gew percepiti l-ebda beneficcji. Illi fil-prezent l-intimat qieghed jippercepixxi *disability assistance* u *sickness assistance*. Ix-xhud indika minn "*blind assistance*" ghall-assistenza ghal dizabilita severa, l-ammont percepiet zdied. Din il-bidla saret wara talba li saret mill-intimat f' Gunju tas-sena 2020.

Brian Farrugia in rapprezentanza tal-Awtorita ta' Transport prodott nhar il-11 ta' Mejju 2021 rrizulta illi fil-prezent hemm vettura tal-ghamla Hyundai Accent bit-targa CBL 781 li hija registrata fuq isem l-intimat u ilha registrata fuq ismu mid-29 ta' Marzu 2011. Illi l-ahhar licenzja li thallset kienet fis-sena 2013 u kien hemm assigurazzjoni mal-Atlas Insurance. (Vide dok BF1) Illi fil-passat l-intimat kellu zewg vetturi ohra li kienu registrati fuq ismu. Ix-xhud ikkonferma illi ma hemmx indikazzjoni li l-karozza hija *garaged*.

Johanna Bartolo in rapprezentanza tal-Bank of Valletta prodotta nhar il-11 ta' Mejju 2021, spjegat illi rrizulta kont wiehed, *savings account*, intestat f'isem l-intimat liema kont infetah fis-sena 2002, u ghadu miftuh. (Vide dok JB1)

Lorraine Attard in rapprezentanza tal-HSBC Bank Malta Plc prodotta nhar il-11 ta' Mejju 2021 spjegat illi ma nstabu l-ebda kontijiet f'isem l-intimat.

Dr Joseph Vella Baldacchino, konsulent psikjatriku, prodott nhar is-16 ta' Mejju 2022, (vide fol 117A et seq) spjega illi kien jara lill-attrici il-Psychiatric Outpatients Mater Dei, u ghadu jaraha sal-lum, il-Floriana Mental Health Clinic. L-ewwel darba li ra kien f' Ottubru tas-sena 2011, u l-ahhar li ra kien fis-sena 2018 ghaliex kien hemm drabi fejn giet segwitha mill-assistenti tieghu. Illi sussegwentement wara l-Covid, rega ra f'Dicembru tas-sena 2021 fejn ma giex mibdul it-*treatment* peress li l-attrici kienet sejra tajjeb. Bhala dianjosi, ix-xhud spjega illi l-attrici ghandha dipressjoni, u kienet giet riferuta lilu mis-social workers. Zied illi kien hemm perjodu fejn l-attrici kienet qieghda tonqos milli tattendi ghall-appuntamenti. (Vide dok JBV1)

Eleonora Macelli, Kap Ezekuttiv Saint Jean Antide Foundaton, prodotta nhar is-6 ta' Lulju 2022, (fol 145 et seq) spjegat illi fis-sena 2016 kienet iltaqghet mal-attrici wara li kienu hejjew program ta' ***Outreach***, f'forma ta' ***Drop In Centre***, ghal nisa fil-prostituzzjoni fejn kienu jmorru kuljum f'dan ic-centru jinhaslu, jieklu etc. l-attrici kienet giet riferuta mill-Agenzija Appogg. Ix-xhud kienet accediet id-dar tal-attrici flimkien ma' Haddiem Socjali iehor, u l-istat tad-dar kien wiehed kaotiku hafna, b'dana illi d-dar ma kienitx attrezzata bi bzonnijiet bazici. Bil-mod il-mod, ressqu lill-attrici lejn aktar servizzi li huma joffru, sa ma bdiet tattendi b'mod regolari, u bdew jahdmu maghha fuq diversi livelli. Illi imbaghad l-attrici bdiet tigi segwita minn Rita Bonello. Ziedet illi l-intimat kien icempel Dar Hosea jheddidha, u jghidilha illi l-attrici ma kienx haqqa dik l-ghajnuna, meta kien car ghalihom li l-attrici ghaddiet minn hafna abbuz u din kienet wahda mir-ragunijiet ilghaliex giet kostretta tghix bhala mara tat-triq. Spjegat illi hi kellha taghmel rapport l-ghassa ta' Rahal il-Gdid minhabba t-theddid da parti tal-intimat. Di piu' l-intimat kien hedded ukoll il-hajja ta' Rita Bonello.

Ix-xhud irrilevat illi l-attrici qaltilhom fuq il-mohqrija li kienet garbet tul is-snin, u li kienet izzewgitu u kienet skjava ta' zewgha, tal-kunjata u tat-tifel taghha.

In ***kontro-ezami,*** ikkonfermat illi mis-sena 2017 hi ma kellhiex aktar kuntatt professjonali mal-attrici u li meta marret tara id-dar ta' Hal Safi, kienet ma' Haddiem Socjali Lawrence Agius. Ix-xhud tirrileva illi hi tiftakar li r-ragel tal-attrici kien ghama u riedet tiehu hsiebu ommu u ghalhekk mar jghix ma' ommu. Tikkonferma illi meta

iltaqghet mal-attrici, zewgha kien diga' jghix ghand ommu. Spjegat illi meta bniedem juri certu aggressjoni, huma ma jippruvawx jaghmlu r-reintegrazzjoni mal-familja. Tikkonferma illi meta tkellmet mal-intimat, hu kien ghamel xi accenn ghal xi djun li ma thallsux mill-attrici, izda ma ssemmietx prostituzzjoni. Ix-xhud spjegat illi mal-intimat ma setghux jirragunaw ghaliex kull darba li jcempel kien aggressiv, u kien jinfexx jghajjat.

Stephen Cachia, in rapprezentanza tal-Awtorita tat-Transport f' Malta, prodott nhar it-3 ta' Lulju 2023, (vide fol 204 et seq) u spjega illi fil-prezent hemm vettura wahda li hija registrata f'isem l-intimat. (Vide Dok SC 1). Ix-xhud ipprezenta ukoll dokumentazzjoni ghall-vetturi li kienu registrati f'isem l-intimat fil-passat (Vide Dok SC2). Illi fir-rigward vetturi f'isem l-attrici, spjega illi kien hemm zewg vetturi, liema vetturi gew *scrapped* u esebixxa ukoll dokumentazzjoni relattiva ghal dawn il-vetturi. (Vide Dok SC 3 u SC4)

Zied illi sal-15 ta' Gunju 2023 kien hemm pendenzi ta' EUR 1, 180.89 rigward citazzjonijiet fuq il-vettura f'isem l-intimat tal-ghamla Hyundai Accent. Illi hemm ukoll ghaxar snin hlas ta' licenzja bl-lura fuq l-imsemmija vettura.

Matthew Vassallo in rapprezentanza tal-ARMS prodott nhar it-3 ta' Lulju 2023 (vide fol 207 et seq) spjega illi ma nstabet l-ebda informazzjoni fuq l-attrici, b'dana illi ma hemmx kontijiet f'isem l-attrici. Fir-rigward l-intimat, irrizultaw zewg kontijiet, 1A, Triq San Mikiel Valletta, liema kont m'ghadux miftuh u inghalaq fis-sena 2020 (Vide Dok MV1-MV 5). Fir-rigward ta' dan il-kont kien hemm *repayment plan* li sar mal-intimat. Fir-rigward il-kont fuq l-indirizz ta' Hal Safi, spjega illi l-ahhar invoice inharget fit-30 ta' Novembru 2017 u jidher illi dan il-kont inghalaq ukoll fis-sena 2017. (Vide Dok XV1-XV3). Ix-xhud indika illi ghad fadal pendenza ta' **EUR 929.38.**

Andrew Xuereb, Senior Officer, Housing Authority, prodott nhar id-19 ta' Ottubru 2023, spjega illi fir-rigward tal-attrici rrizultaw zewg applikazzjonijit (Vide dok AX 1 u AX2) u jirrisalu ghas-sena 2020 u ohra ghas-sena 2021. Mir-ricerki li saru rrizulta illi l-partijiet kienu applikaw ghal sussidju fil-kera, fis-snin 2007, 2016 u 2012 f'isem l-attrici. Spjega illi dawn il-files, peress li ormai huma maghluqin, jigu distrutti.

L-intimat xehed permezz ta' affidavit (vide fol 222 et seq) u spjega illi huma zzewgu fit-30 ta' Marzu tas-sena 1986 u min dan iz-zwieg kellhom iben wiehed, TZ li jirrisjedi mal-intimat missier u ma' omm l-intimat. Illi TZ illum ghandu 35 sena. Spjega illi l-probemi fiz-zwieg bdew f'Dicembru tas-sena 2012 meta martu kienet qaltlu li ma tridx tkompli bir-relazzjoni taghhom, ghaliex kienet iddejqet. Dak iz-zmien kienet qabdet u harget mid-dar matrimonjali f'Hal Safi, liema dar kienet mikrija ghandhom mill-privat, u li fuqha kienu jircievu sussidju mill-Housing Authority. L-attrici kienet ghamlet tlett (3) gimghat 'l boghod mid-dar izda wara tliet (3) gimghat, irritornat. Sakemm l-attrici ma kienitx id-dar, hu kien mar jirrisjedi ghand ommu San Giljan, peress li nieqes mid-dawl, filwaqt li t-tifel kien mal-attrici.

Wara li marret lura, kienu ghamlu zmien jorqdu daqqa Hal Safi u daqqa ghand omm l-intimat San Giljan. Fil-bidu tas-sena 2013, rega' inqala l-inkwiet b'dana illi l-attrici regghet qaltlu li ma tridx tibqa' mieghu. Hu kien telaq minn Hal Safi u mar jghix ghand ommu San Giljan. L-attrici kienet cahditu milli jmur jigbor hwejjgu minn Hal Safi u fil-frattemp, l-attrici kienet inqabdet mill-Pulizija fuq allegat tlajjar u prostituzjjoni. **L-intimat prova jghinha u halsilha l-pledge, izda ma kellux bizzejjed flus.**

Sussegwentement kien ircieva xi karti rigward hlasijiet pendenti tal-karozza, liema karozza kienet inxtrat fiz-zwieg u kienet qieghda taghmel uzu minnha l-attrici peress li hu ma setghax isuqha minhabba li nieqes mid-dawl. L-attrici kienet qaltlu li ghaddiet din il-karozza lil certu Charlie Grech, peress li kienet tiddejjen minghandu u kienet taghtu l-karozza biex taqta xi dejn. L-attrici xorta baqghet tmur ghand ommu, u filghaxija kienet tohrog mal-irgiel, u filghodu kienet tmur tghaddi xi haga tal-flus lit-tifel. Kien anke accetta li l-attrici tibqa' tghix minghajru Hal Safi u anke kien iffirmalha biex tiehu r-relief. **Spjega illi wara li kien halsilha l-pledge**, l-attrici kienet tmur titlajja, u kien ghena billi irrangalha biex jiehu hsiebha s-social worker tieghu.

Xehed illi fil-fond ta' Hal Safi kien nefaq hafna flus, madwar xi erbat elef Maltin (LM 4,000) u kien ghamel kamra fuq il-bejt, bis-saqaf b'kollox, u anke tibdil strutturali. Eventwalment kien cempillu sid il-kera sabiex jiehu lura il-fond, u l-intimat kien talbu kumpens tal-ispejjes li kien ghamel. L-intimat stqarr illi kien talbu elfejn Ewro (EUR 2000), u kien f'dan l-istadju li sid il-kera infurmah illi kien hemm kont tad-dawl u ilma fl-ammont ta' elf u seba mitt Ewro (EUR 1700) pendenti. Dan il-kont kien mar ihallsu

l-intimat. Spjega illi hu ghandu biss pensjoni tad-disabilita fl-ammont ta' ERU 758 fix-xahar u jaqsam l-ispejjes gornalieri ma' ommu.

Andrew Xuereb ri-prodott nhar is-6 ta' Dicembru 2023 (vide fol 233 et seq) esebixxa kopja tal-Kap 261 tal-Awtorita tad-Djar, liema att jawtorizza lill-Awtorita taghmel "*shredding tal-files*" wara hames snin mill-gheluq tal-imsemmija files. Ix-xhud esebixxa ukoll dokumentazzjoni relattiva ghall-pagamenti li saru u kkonferma illi m'hemmx pagamenti b'lura dovuti lill-Awtorita'. (Vide Dok X1-X6)

L-attrici in kontro-ezami nhar id-19 ta' Frar 2024 (vide fol 236 et seq), spjegat illi hija ilha hafna snin ma toqghod ma' zewgha, b'dana illi binha imur jaraha ghaliex binha joqghod ma' missieru. Tikkonferma illi zewgha qieghed jirrisjedi ma' ommu, u li zewgha ma kienx jara minn ghajn wahda. Spjegat illi qed tigi segwitha minn tabib iehor u mhux Dr Vella Baldacchino, pero tishaq illi ghadha tmur regolarment u ghadha tiehu l-kura. B'referenza ghal dak li xehed Dr Vella Baldacchino u li l-problemi taghha, dawn kienu dovuti ghall-fatt li kien hemm zmien qasir fejn kienet tiehu d-droga, u kienet fittxet l-ghajnuna. Ikkonfermat illi hija tircievi beneficcji socjali, pero dawn mhumiex bizzejjed biex tghaddi bihom, anke peress li jkollha tixtri xi medicina li mhiex provduta mill-Gvern. L-attrici kkonfermat illi m'ghadiex tirrisjedi Hal Safi.

B'referenza ghall-vettura Hyundai, spjegat illi kienu cemplulha mill-ghassa ta' San Giljan, u talbuha tiehu l-karozza peress li l-licenzja kienet fuq zewgha, u haditlu l-karozza fejn il-bieb ta' omm l-intimat. Tixhed illi c-cavetta tatha lil Charlie Grech izda il-karozza taghtha lil zewgha. Mistoqsija jekk ghandhiex relazzjonijiet mal-Komo, hi wiegbet fin-negattiv. Ziedet illi tat ic-cwievet tal-karozza u tad-dar lil zewgha fejn id-dar t'ommu. Xehdet illi s-*Social Worker* kienu spiccaw ghamlulha serratura gdida peress li kienet ikollha l-bieb dejjem zgassat. Ziedet illi binha kien imur fis-saghtejn ta' filghodu johdilha l-preserves u anke xi flus sakemm inbidlet is-serratura. Spjegat illi zewgha kien jibghata tipprostiwixxi ruhha u li kien zewgha li kien ghamel id-dejn mal-Komo. Il-karozza kienet ghamlet zmien ghandha pero' imbaghad regghet kienet ghand zewgha. F'dan iz-zmien hi kienet toqghod Hal Safi u l-intimat kien jghix ghand ommu. Sakemm kienu ghadhom flimkien, zewgha kellu *retinal detachment* f' ghajn wahda, u kien jara mill-ohra, pero imbaghad kien ghamel l-operazzjoni tal-katarretti u kien gie jara ftit.

L-intimat nhar id-19 ta' Frar 2024, (vide fol 242 et seq) xehed illi hu ilu ghami mis-sena 2011, u fl-2012, l-attrici kienet qabdet u telqet mid-dar u marret tghix ma' ragel iehor. Mistoqsi jekk jiftakarx li fl-affidavit tieghu kien indika illi hu ddikjara illi martu kienet iddejqet mieghu, l-intimat sahaq illi dan ma jiftakrux. Cahad li qatt sawwat lil martu, u sahaq illi martu kienet sawtitu qudiem il-pulizija ta' San Giljan. Spjega illi huwa minnu li hu u martu kienu jaghmlu uzu mid-droga pero kienu waqfu u kienu ghamlu program u l-intimat flimkien ma' terzi kienu holqu anke *support group*. Illi imbaghad bejn is-sena 1995 u 2012, kien jahdem f'hanut tal-electronics f'Zachary Street bhala General Manager pero imbaghad kien ghama. Spjega illi dan in-negozju kien falla ghaliex kien spicca b'hafna dejn.

Sahaq illi kienet decisjoni ta' martu li tipprostitwixxi ruhha, u dan kienet taghmlu ghall-kapricci taghha, u kemm –il darba ggieled maghha fuq dan. **Sahaq illi martu mill-bidu kienet tipprostitwixxi ruhha**. Mistoqsi ghalfejn baqa' maghha minkejja li kien jaf x'kienet qieghda taghmel, sahaq illi hu kien ihobbha, u kien ihossha difficli biex jaqbad ma' mara minhabba d-diffett f'ghajnejh. Martu kienet tghidlu li familtha ssawwtuha u ma kienitx tkun trid tmur lura d-dar. Stqarr illi hu ma setghax jinfired minn maghha minhabba li kien hemm it-tifel, u li l-ghazla li ghamlet kienet ghazla taghha. Zied illi hu kien tressaq fuq allegat swat fuq martu, pero kien gie liberat. Sahaq illi l-Komo kien ha lil martu taghmel taghmel abbort darbtejn.

Dwar il-karozza, spjega illi dak li xehdet martu mhuwiex minnu, u martu kienet qaltlu li l-karozza kienet tatha lil Komo ghaliex kienet idejjnet hames t'elef euro minghandu u ma tathomlux. Sahaq illi martu kienet tiddejjen minghand hafna nies u d-dejn kien ikun bl-uzura. Insista illi l-karozza qieghda ghand il-Komo, bil-parking permit b'kollox.

Insista illi hu telaq mid-dar ghaliex ma riedx jibqa' jghix maghha, u ddahhal lilu fl-inkwiet. Jichad li hu kien johdilha c-cekk tar-relief, ghaliex hu kellu l-beneficcju tad-disabbilita' tieghu. Sostna illi l-ispejjes li sar fil-post ta' Hal Safi, saru mill-flus li hu kien jaqla minn fuq il-monti. Spjega illi l-kontijiet li kien hemm pendenti kellu jhallashom hu. L-intimat ikkonferma illi apparti l-pensjoni tad-dizabilita, ghandu ukoll l-beneficcji tal-mard.

Ikkonsidrat:

Din hija sentenza ta' separazzjoni personali wara talba maghmula mir-rikorrenti, li tikkontendi li l-htija ghat-tifrik taz-zwieg hija unikament imputabbli lill-intimat minhabba ingurji gravi, eccessi, u, mohqrija, theddid u sevizzi. Illi bl-istess mod l-intimat fir-risposta guramentata tieghu ssostni illi kienet l-attrici li rrendiet il-hajja matrimonjali bejn il-kontendenti impossibbli stante li l-istess konvenuta hija hatja ta' eccessi, mohqrija, sevizzi, adulterju, theddid u offizi gravi.

Fir-rigward ta' eccessi intqal illi dawn huma:

"tutti quegli atti di violenza che eccedono ogni misura e che possono mettere in pericolo la vita del coniuge".[1] Baudry Lacantinerie jghallem illi "Gli eccessi sono atti di violenza compiuti da uno dei coniugi verso l'altro e che possono porre in pericolo la salute e per fino la vita della vittima."[2]

Fis-sentenza fl-ismijiet ***Josephine Bonello pro et noe vs John Bonello*** deciza mill-Prim'Awla tal-Qorti Civili fit-12 ta' Novembru 1999, u citata b'approvazzjoni minn din il-Qorti diversament presjeduta:

> ***"fil-fehma tal-Qorti, il-fatt li r-raġel iċaħħad lil martu minn manteniment xieraq u jkun xħiħ magħha f`dan ir-rigward, b`mod li jwassalha biex tirrikorri ghal ghand il-familjari taghha ghal flus jew ghal stratagemmi bhal ma jidher li wettqet l-attrici, jammonta ghall-eccessi fis-sens tal-artikolu 40 tal-Kodici Civili.***

Fir-rigward ta' sevizzi imbaghad, dawn gew definiti bhala:

> ***"dawk l-atti abitwali li joffendu l-persuna u l-animu tal-konjugi li lilu huma diretti, u li jaslu biex joholqu ezarcerbazzjoni f'dak il-konjugi hekk offiz, u***

[1] Fadda giurisprudenza, Art. 150, Para. 214.

[2] Trattato teorica pratico di diritto civile delle persone Vol. IV, Para. 35.

avverzjoni profonda ghall-konjugi l-iehor li jikkommetti dawk l-atti."[3] Filfatt, Baudry Lacantinerie jghallem illi "Le sevizie rappresentano una attenuazione degli eccessi. Consistono in cattivi trattamenti, in vie di fatto che, pur senza minacciare la vita o la salute, rendono pero' insopportabile la coabitazione".[4] Fis-sentenza fl-ismijiet Maria Mifsud vs Vincenzo Mifsud deciza mill- Prim'Awla tal-Qorti Civili fit-30 ta' Gunju 1961 intqal illi "Certi fatti, kliem u modi ta' azzjoni jew atteggjamenti illi jistghu jirrendu l-hajja insopportabbli huma ritenuti mid-dottrina bhal sevizzi.

Jinsab ritenut illi:

> ***Mhux kull nuqqas da parti ta' konjugi versu l-konjugi l-iehor jwassal ghal sevizzi, minacci jew ingurja gravi fit-termini tal-Artikolu tal-Kodici Civili u huma biss dawk in-nuqqasijiet li maghmula ripetutament u abitwalment, iweggghu u jferu lill-konjugi sal-grad li l-konvivenza matrimonjali ssir wahda difficli u insapportabbli. Kif jinsab ritenut fil-gurisprudenza patria: " Per sevizie nel senso della legge s'intendono atti abituali di crudelta' che offendono la persona o l'animo di colui e sono diretti al punto da ingenerare in lui perturbazione, un dolore ed un aversion verso chi commette tali atti. [PA Camilleri Utrinque 16 ta' Marzu 1898]***
>
> ***Il-Qorti rat ukoll illi fis-sentenza fl-ismijiet Emanuela sive Lilly Montebello vs John Mary sive Jimmy Montebello deciza mill-Qorti tal-Appell fil-25 ta' Novembru 2016 intqal illi:***
>
> ***Dan il-komportament abitwali b'referenza ghal vjolenza fizika u morali da parti tal-intimat li eventwalment wassal ghat-tifrik taz-zwieg bejn il-partijiet, jikkwalifika bhala sevizzi fit-termini tal-Artikolu 40 tal-Kodici Civili stante li minhabba l-persistenza tieghu rrenda difficli hafna ghar-rikorrenti l-konvivenza matrimonjali. Minn barra da nil-fatt li da nil-komportament tal-intimat kien beda jigi ezercitat sa mill-bidu tal-hajja konjugali fil-konfront tar-rikorrenti li minn naha taghha kienet tissaporti da nil-komportament ta' zewgha, filwaqt li minkejja dan l-agir abitwali ta' zewgha kienet assumiet***

---

[3] Giuseppa Agius vs Pacifico Agius deciza nhar l-10 ta' Dicembru 1951, Qorti tal-Appell.
[4] Trattato teorica pratico di diritto civile delle persone Vol. IV.

wahedha l-oneru tat-trobbija tat- tfal taghhom jattira fil-konfront tal-intimat l-a-pplikazzjoni tal-Artikolu 48 (1)(a)(c)(d) tal-Kodici Civili.

Fir-rigward tal-ingurji gravi, inghad fis-sentenza fl-imsijiet: ***Marthese Vella pro et noe vs George Vella deciza mill-Prim Awla tal-Qorti Civili fit-28 ta' Frar 2003 illi:***

> ***L-ingurji gravi ma gewx specifikament dezinjati mid-duttrina imma l-karattru generali taghhom gie dejjem imholli fis-sagacja u l-kuxjenza ta' l-Imhallef sabiex jivvalutahom.***

Il-Qorti rat illi fis-sentenza fl-ismijiet ***AB vs CB deciza fit-28 ta' Gunju 2018,*** din il-Qorti diversament presjeduta kienet qieset illi l-fatt illi ragel tar-rikorrenti kien ihalliha nieqsa mill-flus, u l-fatt illi hati ta' abbuz emozzjonali minhabba diversi offizi u nsulti da parti tieghu kontra martu, irrendih hati ta' sevizzi u ingurji gravi fil-konfront ta' martu u li ghalhekk kellu jerfa r-responsabbilita primarja ghat-tifrik taz-zwieg.

L-adulterju wkoll huwa motiv ghas-separazzjoni fil-Ligi Maltija u fil-fatt, il-Kodici Civili f'artikolu 38 jistipula:

> ***Kull parti mizzewġa tista' titlob il-firda minħabba l-adulterju tal-parti l-oħra".***

Il-kwistjoni kollha ddur fuq il-prova tal-istess adulterju u jekk min jallega l-istess, jistax fattwalment jaghti prova taghha. F'dan l-istadju il-Qorti tagħmel referenza għall-kawża fl-ismijiet **Maria Dolores sive Doris Scicluna vs. Anthony Scicluna** fejn ġie dikjarat li:

> ***"L-adulterju minn dejjem ġie meqjus bħala l- kawżali l-aktar gravi li għaliha l-liġi tawtorizza s-separazzjoni personali. Huwa ormai pacificu fid-dottrina u fil-ġurisprudenza li l-adulterju jista' jkun pruvat permezz ta' indizzji u preżunzjonijiet, purche' dawn ikunu gravi, preċiżi u konkordanti, b'mod li ma jħallu ebda dubju f'min għandu jiġġudika". (Vide ukoll Rita Spiteri vs Avukat Dr Albert V Grech et noe)***

Inghad illi peress li din il-kawzali hija wahda mill-aktar gravi, il-Qrati taghna taw interpretazzjoni pjuttost ristretta sabiex jigi pruvat.

Ikkonsidrat:

Illi mill-atti jirrizulta illi l-partijiet zzewgu fit-30 ta' Marzu tas-sena 1986, kif jirrizulta ic-Certifikat taz-Zwieg *a fol 5* tal-atti, wara ftit xhur gherusija. L-attrici kellha dsatax (19)- il sena meta gie kontrattat iz-zwieg filwaqt li l-intimat kellu erbgha u ghoxrin (24) sena. Illi minn dan iz-zwieg il-partijiet kellhom wild wiehed, TZ, li llum ghandu 'il fuq minn 35 sena. Illi l-partijiet ilhom diversi snin jghixu separatament.

Htija ghat-tifrik taz-zwieg

Illi entrambi l-partijiet jaqblu illi ghandha tigi pronunzjata s-separazzjoni personali, izda ghal ragunijiet unikament imputabbli lil xulxin.

Il-Qorti rat illi fir-risposta guramentata tieghu, l-intimat eccepixxa illi l-attrici kienet hatja ta' adulterju, filwaqt li entrambi partijiet invokaw kontra xulxin motivi ta' eccessi, mohqrija, theddid u offizi gravi kommessi bhala raguni ghat-tkissir taz-zwieg taghhom. Il-Qorti hija rinfacciata b'zewg versjonijiet li huma dijametrikament opposti.

Fuq it-tema ta' konflitt ta' provi, gie rilevat mill-Qrati Maltin illi:

> ***Mhux kwalunkwe tip ta' konflitt ghandu jhalli lill-Qorti f'dak l-istat ta' perplessita` li minhabba fih ma tkunx tista' tiddeciedi b'kuxjenza kwieta u jkollha taqa' fuq ir-regola "in dubio pro reo". Madanakollu "l-Qorti … ghandha tezimina bl-ikbar reqqa jekk xi wahda mill-versjonijiet, fid-dawl tas-soliti kriterji ta' kredibbilta' u specjalment dawk tal konsistenza u versosimiljanza, ghandhiex teskludi lill ohra, anke jekk fuq bilanc tal-probabbilta' u preponderanza tal-provi, ghax dawn, f'kawzi civili, huma generalment sufficjenti ghall-konvinciment tal-gudikant. Illi l-Qorti tkompli tghid li fin-nuqqas ta' korroborazzjoni tal-verzjoni tal-attur ghandha tigi applikata l-massima actore non probante reus absolvitur.***[5]

[5] Brigitte Vella pro et noe vs Richard Vella nhar il- 5 ta' Ottubru 2001:

Illi ta` l-istess portata hija s-sentenza li tat il-Qorti ta` l-Appell Inferjuri fis- 6 ta` Dicembru 2011 fil-kawza ***"Dhalia Investments Limited (C1604) vs Gloria Pont"*** fejn inghad:

> ***Huwa pacifiku f'materja ta' konflitt ta' versjonijiet illi l-Qorti kellha tkun gwidata minn zewg principji fl-evalwazzjoni tal-provi quddiemha: li taghraf tislet minn dawn il-provi korroborazzjoni li tista' tikkonforta xi wahda miz-zewg verzjonijiet bhala li tkun aktar kredibbli u attendibbli minn ohra; u fin-nuqqas, li tigi applikata l-massima actore non probante reus absolvitur. Fi kliem iehor il-Qorti ghandha tezamina jekk xi wahda miz-zewg verzjonijiet, fid-dawl tas-soliti kriterji tal-kredibbilta` u specjalment dawk ta-konsistenza u verosimiljanza, ghandhiex teskludi lill-ohra, anke fuq il-bilanc tal-probabiltajiet u tal-preponderanza tal-provi, ghax dawn, f'kawzi civili, huma generalment sufficjenti ghall-konvinciment tal-gudikant.***[6]

Ghar-rigward, il-Qorti tal-Appell, fis-sentenza fl-ismijiet ***Middle Sea Insurance p.l.c. noe vs. Victor Sammut*** irreteniet illi:

> ***F'każ ta' konflittwalità l-Qorti trid tadopera aktar attenzjoni biex proprju taċċerta ruħha jekk xi waħda miż-żewġ verżjonijiet possibbli għandhiex teskludi lill-oħra, anke fuq l-bilanċ tal-probabilitajiet, tal-preponderanza u tal verosimiljanza tal-provi." Għalhekk fil-konflitt ta' versjonijiet li jesisti f'din il-kawża għandu jiġi esaminat liema waħda mit-teżijiet konfiliġġenti hi l-aktar attendibbli. Għandu jiġi ezaminat jekk xi waħda mill-versjonijiet hi sostnuta mill-provi prodotti. Jekk jesistu tali provi konsegwentement ikun hemm sostenn qawwi u definittiv lil xi waħda mill-verżjonijiet li allura jista jingħad li hi korroborata. Għandu jiġi ezaminat ukoll jekk jesistix xi fatt li jwassal għall-konklużjoni liema verżjoni tirrispekkja r-realtà tal-fatti, u kwindi għandha tiġi aċċettata bħala dik veritiera u attendibbli.***

Illi wara ezami akkurat tal-provi prodotti, il-Qorti tqis illi l-htija ghat-tifrik taz-zwieg hija unikament imputabbli lill-intimat. Illi ghalkemm din il-Qorti taghraf illi t-testimonjanza tal-attrici ma kienitx konsistenti ghal dak li jirrigwarda l-vettura

[6] Maria Xuereb et vs Clement Gauci et (A.I.C. (P.S.) 24 ta'Marzu 2004)

Hyundai, hija l-fehma konsiderata ta' din il-Qorti illi l-versjoni tal-intimat ghar-rigward tal-htija ghat-tkissir taz-zwieg hija wahda inverosimili ghall-ahhar. L-intimat xehed illi l-attrici kienet ghazlet it-triq tal-prostituzzjoni minn rajjha u minn qabel iz-zwieg u dan sabiex tkun tista ssostni d-diversi kappricci taghha. Illi din il-Qorti taghraf illi meta l-partijiet izzewgu l-attrici kellha biss dsatax (19)- il sena. Allura l-Qorti tistaqsi: Kif allura ddecieda l-intimat li jizzewweg mara illi jaf li hija prostituta? U tistaqsi l-Qorti kif kompla fiz-zwieg ghal zmien konsiderevoli ma mara illi kienet prostituta? Il-Qorti semghat it-testimonjanza akkurata tal-Haddiema Socjali, Rita Bonello u dik ta' Eleonora Macelli, *Head of Home* ta' Dar Hosea, fejn iddiskrivew l-istat pietuz li fih sabu lill-attrici, l-istat dizastruza tad-dar ta' Hal Safi, u kif l-attrici kienet nieqsa mill-affarijiet l-aktar bazici inkluz il-provvista tad-dawl u ilma u n-nuqqas ta' toilet. Illi jekk ghas-sahha tal-argument biss, dak li kienet qieghda taghmel-attrici kienet qieghda taghmlu minn jeddha u kif jghid zewgha biex taghmel il-karicci, il-Qorti tistaqsi: Fejn kienu? X'kienu dawn il-kapricci? Ghax l-evidenza indipendenti ta' Rita Bonello Eleonara Macella indikaw biss il-faqar tremend illi fih kienet tghix l-attrici. Ghaldaqstant huwa ferm aktar vero simili u attendibbli illi l-intimat b'mod mill-aktar abbuziv kien jibghat lill-martu tipprostitwixxi ruhha u kien jghix mill-qliegh ta' tali prostituzzjoni waqt li jhalli lil martu f'faqar tremend. In oltre il-provi jindikaw illi l-qliegh fil-prosituzzjoni forzat tal-attrici kienet qed jigi godut mill-intimat, omm l-intimat u iben il-partijiet TZ.

Illi fil-fehma konsiderata ta' din il-Qorti, it-testimonjanza indipendenti ta' Rita Bonello u Eleonora Macelli, titfa' dawl fuq in-natura attwali tal-intimat. Illi din il-Qorti ma ghandhiex xrara ta' dubbju fuq il-veracita' tax-xhieda ta' Rita Bonello u Eleonora Macelli, u l-manjiera li biha l-intimat mhux biss hedded lill-attrici, izda anke hedded lil persuna taghhom, u li sahanistra hedded hajjet Rita Bonello.

Illi Macelli fix-xhieda taghha quddiem din il-Qorti kienet cara illi l-attrici kienet ghaddiet minn hafna abbuz f'hajjitha. Di piu' din il-Qorti taghraf illi il-verzjoni tal-attrici giet korroborata minn Bonello u Macelli u dan fuq trapass ta' zmien konsiderevoli u z-zewg xhieda qatt ma iddubitaw minn dak li ghaddiet minnu l-attrici. Illi ghal kuntrarju il-versjoni tal-intimat ma giet korraborata minn hadd, minkejja li fix-xhieda tieghu jaghmel referenza ghal diversi persuni ohra. Hekk per ezempju ma giex prodott il-Komo ma min allegatament kellha relazzjoni ta' certu durata. Lanqas ma gew prodotti xi familjari tal-intimat biex itennu l-verzjoni tieghu. Di piu', il-verzjoni

tal-intimat hija mzewqa b'inkonsitenzi hekk per ezempju f'nifs wiehed jghid illi ried ihallsilha il-pledge izda ma kellux flus bizzejjed u ftit wara jghid li fil-fatt li hallisilha l-pledge. Di piu', waqt illi l-intimat isostni li xtaq jghin lill-attrici billi jqabbdilha s-*Social Worker* tieghu, il-Qorti semghet dwar l-"imgieba" tal-intimat ma' *Social Workers.*

In effett din il-Qorti tqis li l-imgieba tal-intimat kien deplorabbli daqs kemm hu censurabbli li ghex hajja mizzewwga mibnija fuq vjolenza domestika fizika u morali fuq l-attrici.

Din il-Qorti tqis illi z-zwieg ta' bejn il-partijiet tfarrak unikament htija tal-imgieba ingurjuza u sevizzjevoli tal-intimat mibnija fuq vjolenza domestika fil-konfront ta' martu r-rikorrenti u tan-nuqqasijiet serjissimi minn naha tal-intimat fid-doveri legali tieghu bhala ragel mizzewweg.

Il-Qorti rat illi skont l-artikolu 51 tal-Kodici Civili:

> "***Il-firda li ssir minħabba xi waħda mir-raġunijiet imsemmijin fl-artikolu 40, tista' jkollha l-effetti msemmijin fl-artikolu 48, meta l-qorti jidhrilha li, taħt iċ-ċirkostanzi tal-każ, għandhom igħoddu, f'kollox jew f'biċċa, id-dispożizzjonijiet ta' dak l-artikolu."***

Fil-fehma tal-Qorti, l-imgieba tal-intimat kontra r-rikorrenti jissarrafu fi ksur serju tal-obbligi tieghu bhala persuna mizzewga ai termini tal-artikolu 2 tal-Kodici Civili u huma tali li jattiraw l-applikazzjoni tal-Artikolu 48 ai termini talArtikolu 51 tal-Kodici Civili, u ghalhekk qed jigu applikati l-effetti imsemmija f'dana z-zewg artikoli hekk kif mitlub mir-rikorrenti.

Manteniment

L-artikolu 20 tal-Kodiċi Ċivili jipprovdi illi:

> ***(1) Il-manteniment għandu jingħata skont il-bżonn ta' min jitolbu u l-meżżi ta' min għandu jagħtih.***
>
> ***(2) Fl-istħarriġa sabiex jinsab jekk min jitlob il-manteniment jistax***

jaqalgħu xort' oħra, għandu jittieħed qies ukoll tal-ħila tiegħu fl- eżerċizzju ta' xi professjoni, arti jew sengħa.

(3) Meta jitqiesu l-mezzi ta' min hu obbligat għall-manteniment, għandu jingħad biss il-qliegħ tiegħu mix-xogħol tal-professjoni, arti jew sengħa, is-salarju jew il-pensjoni tiegħu mogħtija mill-Gvern jew minn ħaddieħor, u tal-utli tal-beni, sew mobbli u kemm immobbli u kull dħul li jinħoloq taħt trust.

(4) Ma jitqiesx li għandu mezzi bizzejjed biex jagħti l-manteniment min ma jistax jagħtih ħlief billi jilqa' f'daru l-persuna li titlob dak il- manteniment, jekk din il-persuna ma tkunx axxendent jew dixxendent.

(5) Meta jitqiesu l-mezzi ta' min jitlob il-manteniment, għandu jittieħed qies ukoll ta' kemm jiswew il-beni tieghu mobbli jew immobbli kif ukoll ta' kul interess beneficcju taht trust.

Rigward it-talba tal-attrici ghall-hlas ta' manteniment ghaliha nnifisha, din il-Qorti rat illi entrambi l-partijiet jistriehu unikament fuq il-beneficcji socjali. Illi minkejja dan, u tenut kont tal-konsiderazzjonijiet fuq maghmula, din il-Qorti tordna illi l-intimat ihallas manteniment ghall-attrici fl-ammont ta' mitejn Ewro (EUR 200) fix-xahar, liema manteniment ghandu jinqata' direttament mill-beneficcji socjali perecepiti mill-intimat liema manteniment ghandu jghola kull sena skond l-indici tal-gholi tal-hajja.

Komunjoni tal-Akkwisti:

Il-Qorti tosserva illi l-komunjoni tal-akkwisti ghadha vigenti bejn il-partijiet.

Propjeta'

Illi mix-xhieda tal-partijiet jirrizulta illi l-partijiet qatt ma akkwistaw propjeta immobbli flimkien fiz-zwieg u ghalhekk m'hemm xejn li ghandu jigi diviz. Di piu' il-kirjiet tal-propjeta li seta' kellhom il-partijiet gew minnhom ceduti.

Kontijiet Bankarji

Illi mid-dokumentazzjoni in atti jirrizulta illi hemm biss kont bankarju f'isem l-intimat. Dan il-kont qieghed jigi assenjat lill-imsemmi intimat.

Vetturi

Illi mit-testimonjanza tar-rapprezentat ta' Transport Malta, jirrizulta illi hemm vettura tal-ghamla Hyundai Accent bit-targa CBL 781 registrata f'isem l-intimat u dana kif jirrizulta mid-dokument a dol DOK BF 1 *a fol 90.* Illi filwaqt li l-attrici tishaq illi hi rritornat l-imsemmija vettura lura lill-intimat, l-intimat isostni illi l-attrici tat l-imsemmija vettura lil terzi u dana bhala tpaccija ghal dejn li l-attrici allegatament ghamlet ma'dawn it-terzi. Dan ma giex sodisfacentament ippruvat mill-intimat ghaliex naqas li jipproduci x-xhud Charles Grech illi kien imsemmi minnu ripetutament fix-xhieda tieghu. Fid-dawl ta' dawn il-versjonijiet kunfliggenti, u l-fatt li l-vettura ghamlet xi zmien fil-pussess tal-attrici, il-fatt illi fuq din il-vettura hem id-dejn li gie ndikat minn Stephen Cachia ta' Transport Malta, il-Qorti tordna illi din il-vettura ghandha tinbiegh b'dana illi mir-rikavat ghandhom jithallsu l-pendenzi dovuti u relattivi ghall-istess vettura. Illi fl-eventwalita li r-rikavat mill-bejgh tal-imsemmija vettura ma jkunx sufficijenti, il-bilanc tal-pendenzi dovuti lil Transport Malta ghandu jithallas b'mod ugwali mill-partijiet.

Dejn mal-ARMS:

Illi fir-rigward id-dejn pendenti mal-ARMS, fir-rigward tal-kont fuq l-indirizz 14A, Triq San Mikiel Valletta, li skond dak indikat fid-Doc MV1 a fol 183 jidher illi hemm bilanc ta' elf tlett mija u ghoxrin Ewro u seba' u tletin centenzmu (1320.37 Ewro), sad-data tal-prezentata tad-dokument in kwistjoni, din il-Qorti tordna illi dan id-dejn jigi assenjat fl-intier tieghu lill-intimat.

Ghal dawn il-motivi, il-Qorti taqta' u tiddeciedi billi:

1. **Tilqa' l-ewwel talba u tippronunzja s-separazzjoni personali bejn il-kontendenti ghal ragunijiet unikament imputabbli lill-intimat; u tawtorizza lill-attrici sabiex tghix separatament minn ma' zewgha u tawtorizzaha taghmel l-atti kollha tal-hajja civili minghajr il-kunsens,**

firma u/jew awtorizzazzjoni tal-konvenut;

2. **Tilqa' t-tieni talba u tordna lill-intimat jivversa manteniment ghall-attrici fl-ammont ta' mitejn Ewro (EUR 200) fix-xahar, liema manteniment ghandu jinqata' direttament mill-beneficcji socjali perecepiti mill-intimat liema manteniment ghandu jghola kull sena skond l-indici tal-gholi tal-hajja;**

3. **Tilqa' t-tielet talba u tiddikjara illi l-intimat iddekada minn kwalsiasi dritt li jitlob jew jippercepixxi manteniment minghand l-attrici;**

4. **Tilqa' r-raba talba u tapplika kontra l-intimat *in toto* l-effetti tal-Artikolu 48 u 51 sa 55 tal-Kodici Civili u tordna d-dekadenza tal-intimat mill-jeddijiet konjugali hekk kif mahsub fl-istess artikolu;**

5. **Tilqa' l-hames talba u tiddikjara xolta l-komunjoni tal-akkwisti ta' bejn il-partijiet u tillikwida u tiddividi l-komunjoni tal-akkwisti bis-segwenti mod:**
   i. **Tordna illi l-vettura tal-ghamla Hyundai Accent bit-targa CBL 781 ghandha tinbiegh b'dana illi mir-rikavat ghandhom jithallsu l-pendenzi dovuti u relattivi ghall-istess vettura lil Transport Malta. Illi fl-eventwalita li r-rikavat mill-bejgh tal-imsemmija vettura ma jkunx sufficijenti, il-bilanc tal-pendenzi dovuti lil Transport Malta ghandu jithallas b'mod ugwali mill-partijiet.**
   ii. **Il-kont bankarju intestat f'isem l-intimat mal-Bank of Valletta, qieghed jigi assenjat lill-intimat;**
   iii. **Tordna illi id-dejn mal-ARMS fir-rigward il-kont tar-residenza 14A, Triq San Mikiel Valletta, jigi assenjat fl-intier tieghu lill-intimat li ghandu jhallsu;**

6. **Tastjeni milli tiehu konjizzjoni ulterjuri tas-sitt talba stante li din giet indirizzata sopra;**

7. **Tichad is-seba' talba stante li ma ngabu l-ebda provi f'dan ir-rigward;**

8. **Tawtorizza lill-attrici tirriverti ghall-kunjom xbubitha u cioe 'C';**

9. **Tawtorizza lir-rikorrenti sabiex tirregistra din is-sentenza fir-Registru Pubbliku.**

L-eccezzjonijiet tal-intimat qed jigu milqugha u michuda kif fuq inghad.

L-ispejjez kollha jithallsu mill-intimat.

Moqrija

Mhallef Jacqueline Padovani Grima LL.D. LL.M. (IMLI)

Lorraine Dalli
Deputat Registratur